

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü

iSG

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ DERGİSİ

1

İşyeri Çevresi ve Çevresel Etki Değerlendirmesi
Prof. Dr. Çağatay GÜLER
Yrd.Doç.Dr. Ö.Faruk TEKBAŞ
Yrd.Doç.Dr. Songül VAZIOĞLU

4

90. ILO Konferansı
İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Komitesi

11

Dünyada ve Türkiye'de Tekstil ve Konfeksiyon
Sektöründe Çalışma Koşullarının Analizi
Dr. Sinan BİNBİR

14

Avrupa Birliği
CE İşareti Uygulamaları

16

Asbest'in Avrupa Birliği
Ülkelerinde Kullanımı

17

Patlayıcı Madde Ateşleyici Yeterlilik Belgesinin
Verilmesi Esas ve Usullerinin Belirlenmesi
Hakkında Yönetmelik

21

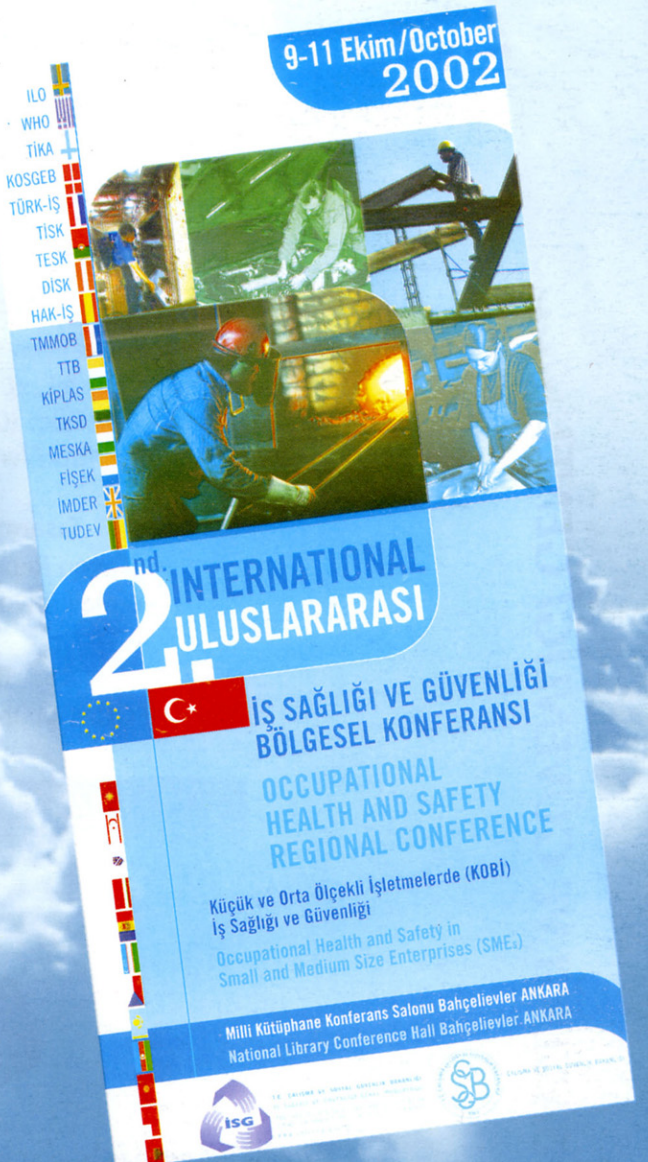
Ülkemizce Onaylanan Uluslararası
Çalışma Örgütü Sözleşmeleri

23

Çalışma Hayatı İstatistikleri

24

Uluslararası Konferanslar

İKİ AYDA BİR YAYINLANIR.
ÜCRETSİZDİR.

**İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü Adına
Sahibi**

Vedat Reha MERT

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Rana GÜVEN

Yayın Kurulu

Münevver DİNKÇİOĞLU

Ümit TARHAN

Ünsal ERDEM

Yazışma Adresi

İnönü Bulvarı No: 42 Emek-ANKARA

Tel : (0312) 215 50 21

Fax : (0312) 215 50 28

<http://www.calisma.gov.tr>

Tasarım - Renk Ayrımı

Favori Repro (0312) 434 02 12

e-mail: favori@marketweb.net.tr

Baskı - Cilt

İSGÜM Matbaası (0312) 357 16 37

KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ BİRİMLERİ

Önceki sayılarımızda da duyurduğumuz üzere 2002 yılında düzenlenecek 2. ULUSLARARASI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KONFERANSI'NIN ana tartışma konusu KOBİ'lerde İş Sağlığı ve Güvenliği olarak belirlenmiştir. Gerek konferans Ulusal Düzenleme Komitesi toplantılarında ve gerekse HESME EĞİTİM TRENİ ORGANİZASYONU hazırlık çalışmaları dolayısıyla yapılan tartışmalı toplantılarda hep aynı sorunun altı çizilmiştir. KOBİ'lere yeterli sağlık ve güvenlik hizmeti sunulmamaktadır. Sürekli olarak 50'nin üstünde işçi çalıştıran işyerlerinde İşyeri Hekimi çalıştırılması zorunluluğu, uygulamadaki zorunluluğa rağmen koruyucu sağlık hizmeti sunulmasında bir boşluğu nispeten doldurmaktadır. Ancak 50'nin altında işçi çalıştırılan işyerleri için sağlık ve güvenlik alanında büyük bir boşluk vardır. Bu işyerlerinde, özellikle KOBİ'lerin birarada bulunduğu Küçük Sanayi Siteleri ve Organize Sanayi Bölgelerinde "Ortak İşyeri Sağlık Güvenlik Birimleri" kurulması, sorunun çözümünde önemli bir katkı sağlayabilir görüşü, işçi, işveren kuruluşları ve meslek örgütleri tarafından kabul görmektedir. Bakanlığımızda İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü bünyesinde sürdürülen AB uyum çalışmaları çerçevesinde bu alanda da bir düzenleme yapılması için ön hazırlıklar sürdürülmektedir. İlgili ve sorumlu kurum ve kuruluşlarla birlikte yapılan çeşitli toplantılarda bu konuda ortak bir görüş sağlanmıştır. 2. Uluslararası İş Sağlığı ve Güvenliği Bölgesel Konferansı süresince konunun detaylarıyla tartışılması ve ortak bir modelin oluşturulmasına katkı sağlanması hedeflenmiştir. Gerek HESME EĞİTİM TRENİ yolculuğu sırasında düzenlenecek bölgesel toplantılarda ve gerekse konferans çalışmalarında oluşacak modelin mevzuatımıza dahil edilmesi ortak bir çalışmanın ürünü olacaktır.

Vedat Reha MERT
İş Sağlığı ve Güvenliği
Genel Müdürü

İŞYERİ ÇEVRESİ VE ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ

Çevre- işyeri ilişkisi başlangıçta kuruluşun çevreye yaptığı olumsuz etkilerin önlenilmesi esas alınarak değerlendirilirken, kirliliğin en etkin biçimde üretim sürecinin denetimiyle önlenilebileceği çok belirgin biçimde anlaşılmıştır. Başlangıçta işyerlerinin çevreyi olumsuz etkilemesi açısından ele alınan çevresel etki değerlendirilmesi giderek işyeri çevresini de kapsamı içerisine almaya başlamıştır.

Bireyler gerek evsel ortamda gerekse işyeri ve genel çevreden meydana gelen zararlı etkilere karşı eşyapılı bir cevap vermemektedir. Bu cevapları değiştiren bir çok etmen bulunmaktadır. Etkileyen maddenin özellikleri, etkinin oluşum koşulları, süresi, etkilediği yapının özellikleri çok büyük boyutta değişiklikler yaratmaktadır. Bir iş yerinin çevreye zarar vermemesine yönelik önlemlerin çoğu iş sağlığı uygulamalarıyla paraleldir. (1-6)

Çevresel etki değerlendirmesi

Burada önemli bir tartışma doğmaktadır: Dış ortam etkilenimiyle ilgili standartlar belirlenirken iş yerinde izin verilen etkilenim düzeyleri mi esas alınacaktır, yoksa daha düşük değerler mi alınmalıdır? Bu konuda ülkeler arasında ve teknik kuruluşlar arasında önemli farklılıklar bulunmaktadır. Bazı ülkeler dış ortam etkilenimiyle iş yeri etkilenim standartlarının birbirinin aynı olması gerektiğini savunurken teknik kuruluşlar izin verilen dış ortam etkilenim düzeyinin işyerinde izin verilen değerlerin altında olması gerektiğini savunmaktadır.

Bir diğer sorun emisyon ve deşarj yaklaşımıdır. Ülkemiz yasalarında herhangi bir endüstri kuruluşunun emisyon ve deşarj değerleriyle ilgili kirlilik standartları belirlenmekte , bu değerlerin altında emisyon ve deşarjlara izin verilmektedir. Ancak çevrenin taşıma kapasitesi göz önüne alınmamaktadır. Aynı ortama izin verilen değerlerde deşarj ve emisyon yapan kurum ve kuruluşların artması çevrenin bütünüyle bozulması sonucunu vermekte yasal olarak bir şey yapılamamaktadır. Çevrenin taşıma kapasitesi göz önüne alınmak zorundadır.

Yürürlükteki mevzuat çevreye zarar verebilecek kuruluşların çevresel etki değerlendirmesi raporu vermelerini öngörmektedir. Ancak yayınlanan liste dışındaki bir çok kuruluş için de çevresel etki değerlendirmesi gereği giderek daha iyi anlaşılmaktadır. (7,8)

Tanım olarak çevresel etki değerlendirmesi planlanan faaliyetlerin çevreye olabilecek olumlu ya da olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilecek yer ve teknoloji seçeneklerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve etkinliklerin uygulamada izlenmesi denetlenmesinde sürdürülecek çalışmalara denmektedir. Proje, plan ve programların çevresel, sosyal ve ekonomik etkilerinin sistematik bir biçimde incelenmesini öngörmektedir. Amaçlanan bir etkinliğin çevre kalitesi üzerindeki etkilerinin hesaplanması yöntemlerini içermektedir. Ayrıca bir projenin sonucunda ortaya çıkabilecek her türlü anlamlı çevresel ve sosyal etkilerin değerlendirilmesidir. Bütün bunları içeren rapora ÇED raporu denilmektedir.

Bu durumda ÇED raporunun hazırlanması için en azından (7,8)

1. Projeye uygulanacak alan ve topoğrafik özellikleri
2. Bölgenin nüfus özellikleri
3. Bölgenin yapılaşma ve iskan özellikleri
4. Bölgedeki tarihi, kültürel, doğal ve estetik öğeler
5. Jeolojik durum
6. Meteorolojik durum
7. Hidrolojik durum
8. Bölgede arazi ve su kullanım durumu
9. Ekolojik yapı
10. Risk altındaki türler, yok olmak üzere olan türler
11. Bölgede zemin kirlilik düzeyi (radyasyon, kimyasal, fiziksel vb)
12. Kuruluşla ilgili olarak: Gürültü etkisi, hava kirliliğine yol açma riski, iş yaşamına etkisi, kişi ve toplum sağlığına etkisi, doğal çevreye yapabileceği etkiler.

U.S.Jeolojik Survey birimi tarafından geliştirilen Leopold Denetim Listesi düzeyi akın etmen yönünden inceleme yapılmasını gerekli görmektedir:

1. Fiziksel ve kimyasal özellikler: Toprak yapısı, su yapısı, atmosfer koşulları, jeofizik

Prof.Dr.

Çağatay GÜLER

H.Ü. Tıp Fakültesi Halk Sağlığı
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

Yrd.Doç.Dr.

Ö.Faruk TEKBAŞ

GATA Tıp Fakültesi Halk Sağlığı
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

Yrd.Doç.Dr.

Songül VAZİOĞLU

H.Ü. Tıp Fakültesi Halk Sağlığı
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

özellikler ve değişimler

2. Biyolojik koşullar: Bitki örtüsü, hayvan türleri
3. Kültürel etmenler: Arazi kullanım özellikleri, mesire yerleri, estetik değerler, kültürel değerler.

4. Ekolojik durum: Su kaynaklarındaki değişimle, ötrofikasyon, hastalık yapan etkenler ve vektörler, gıda zinciri, tuzlanma ve çoraklaşma, yabani bitki örtüsü, diğer ekolojik etmenler.

Özet olarak verilen bu başlıklar bile incelemenin ne kadar kapsamlı olarak yapılması gerektiğini ortaya koymaktadır. Ancak buradaki etmenlerin önemli bir bölümünün işyeri çevresi ve iş sağlığı ile yakın ilişkisi kolayca görülebilir.

Sonuçta ortaya çıkabilecek etki aşağıdaki özellikler yönünden değerlendirilmek zorundadır:

1. Etkinin niteliği

2. Etkinin kapsamı

3. İnsan etkilenimli çevre olarak ele aldığımızda değerlendirmelerin son iki çevre koşulunun birinci çevre koşulu üzerindeki etkilerini belirlemeye yönelik olduğu açıkça görülmektedir. Söz konusu sürveyans çalışmalarının rutin sağlık bilgi sistemi ile bağlantılı kılınması gerekmektedir. Bu ülkemizde klinik hekimlik değerlendirmeleri için de zemin hazırlayacak önemli bir zorunluluktur. Sonuçta sürveyansın aşamaları :

1. Bilgi toplanması

2. Toplanan bilgilerin analizi ve sunulması

3. Yeni sağlık tehlikelerinin belirlenmesi

4. Değerlendirme buna uygun sağlık planı yapma

5. Planın öngördüğü değişiklik ve müdahaleleri gerçekleştirme biçiminde özetleyebiliriz.

Bu durumda çevre sürveyans çalışmaları iş sağlığı uygulamaları ile bütünleşmek zorundadır. Bunu işyerindeki etkin bir çevre yönetimi, kuruluşla ilgili çevresel izleme ve değerlendirme sağlayacaktır.

Söz konusu sürveyans çalışmalarının:

1. Kaynak sürveyansı

2. Çevresel sürveyans ve etkilenim sürveyansı (klinik değerlendirmelerle yakından bağlantılı olmak zorundadır)

3. Biyolojik sürveyans olarak yapılabilmesi mümkündür.

Kaynak sürveyansında ortaya çıkan olumsuz çevresel koşul ele alınarak, nedenler ve bu nedenlerin ortadan kaldırılmasına yönelik uygulamalar belirlenir. Londra'daki sis felaketinden sonra toplum sağlığı üzerindeki etkilerin giderek çok aza indirilmesi buna örnek olarak verilebilir.(3)

Çevre sürveyansında değerlendirilmesi ve izlenmesi gereken etmenlerin başlıcaları şunlardır:

1. Fiziksel etmenler

1.1. Genel

1.1.1. Fizik travma

1.1.2. Basınç

1.1.3. Nem oranı

1.1.4. Sıcaklık

1.2. Vibrasyonlar ve ses dalgaları

1.2.1. İnfrasonik sesler

1.2.2. Gürültü

1.2.3. Ultrasonik sesler

1.3. Elektromanyetik radyasyonlar

1.3.1. İnfrared radyasyon

1.3.2. Optik dalgalar ve laserler

1.3.3. Ultraviyole ışınım

1.3.4. Manyetik alanlar

1.3.5. Radyo frekansları

1.3.6. Mikrodalgalar

2. Kimyasal etmenler

Etkili olabilecek tüm kimyasal etmenlerin araştırılması esastır. Bunlar teknik olanaklar ve önceliklerle, kurulan klinik bağın ışığında değerlendirilmek zorundadır.

3. Çok bileşenli etmenler

3.1. Toprak

3.1.1. Jeolojik özellikler

3.1.2. Toprak yapı ve özellikleri

3.1.3. Katı atıklar ve biriktirme ve yoketme işlemleri

3.2. Sıvı ve gazlar

3.2.1. Hava durumu

3.2.2. Dış ve iç ortam tehlikeleri

3.2.3. Toksik madde buharları

3.2.4. İçilebilir ve içilemez nitelikteki su kaynakları

3.2.4.1. Yüzeysel sular

3.2.4.2. Yeraltı suları

3.2.4.3. Rekreasyon suları

3.2.5. Sıvı atıklar ve kanalizasyon içeriği, bunların işleme ve yok edilme yöntemleri

3.2.6. Diğer atıklar (Toprak enjeksiyonu dahil)

3.3. İnsan nedenli çevresel etmenler

3.3.1. Giyim

3.3.2. Konut yapımı

3.3.3. Kentleşme

Sonuçta çevresel süreyans :

1. Hızlı değerlendirme yöntemleri

2. Rutin süreyans uygulamaları

3. Otomatik ve sürekli süreyans uygulamaları

4. Özel akaçlı süreyans uygulamaları (Ad hoc)

5. Belirli tehlike durumlarında alarm ve uyarı mekanizmasını harekete geçirmeye yönelik süreyans uygulamaları

6. Zaman içerisinde değişimleri izlemeye yönelik süreyans çalışmaları olarak yapılabilir.

Görülüyor ki Çevresel Etki Değerlendirmesi aslında rutin süreyans uygulaması içerisinde olma zorunluluğunu da birlikte getirmektedir. Bu sağlanmadan gerçek anlamda çevresel etki değerlendirmesinden söz edilebilmesi çok güçtür. En azından hızlı değerlendirme yöntemleri ile süreyans çalışması zorunluluğu unutulmamalıdır. Bu değerlendirmede (14)

1. Kuşku veya sorumlu etmenin kaynaktan salınımı

2. Çevresel etkileri

3. Toplumun etkilenim derecesi

4. Sağlık üzerindeki etkileri esas alınmalıdır.

Bütün bu değerlendirmeler çevresel etki değerlendirmesinde sadece alt ve üst değerlerin esas alınarak değerlendirme yapılamayacağını, sağlık üzerindeki etkilerinin çok yönlü olarak sürdürülmesi gereğini, çevresel etki değerlendirme ekibinde konuyla ilgili eğitim görmüş sağlık mensuplarının mutlaka bulunması zorunluluğunu ortaya koymaktadır.

ÇED üzerine yapılan ilk çalışmalar, teknik açıdan tutarlılık ve fayda-maliyet analizlerinden oluşan oldukça genel yaklaşımları içermektedir. Çevre boyutunun, fayda maliyet analizlerine ilk entegrasyon çabaları ana hatlarıyla bir projenin çevreye yapacağı olumsuz etkilerin parasal ölçülerle değerlendirilerek, bunların birer maliyet unsuru olarak yorumlanmasından ibarettir. Ancak, uzun vadeli çevresel etkilerin estetik değerlerin ve en önemlisi, tehlikeye düşen insan hayatının parasal olarak değerlendirmesinde ortaya çıkan yetersizlikler, klasik fayda-maliyet analizi yönteminin uygun olmadığını ortaya koymuş, bunun sonucu olarak ta Çevresel Etki Değerlendirmesi yaklaşımı ortaya çıkmıştır.(7,8)

Giderek:

-Bir projenin önerilen şekliyle gerçekleştirilip gerçekleştirilemeyeceği,

-Aynı yararları sağlayacak, ancak çevresel açıdan olumlu proje alternatiflerinin bulunup bulunmadığı,

-Teknolojik gelişmelere karşı toplum sağlığı açısından ortaya çıkan risklerin neler olduğu,

-Proje alternatiflerinin gerçekleştirilmesi aşamasında hangi çevre koruma önlemlerinin gerekli olacağı gibi bir çok soruya yanıt vermesi istenen bir karar verme düzeyine ulaşmıştır.

Çevre yönetim yaklaşımı aslında çevresel etki değerlendirmesinin gelecekte alması gereken boyutu ortaya koymaktadır.

KAYNAKLAR

1.Tarcher, Alyce Bezman, Principles and Practice of Environmental Medicine, Penum Medical Book Company, New York and London, 1991.

2.Moeller, D.W. Environmental Health, Harvard University Press, Cambridge, London, England, 1992.

3.Güler, Ç. Çevre ve Sağlık Üzerine Etkileri, Sağlık, Toplum ve Çevre Bülteni, 1, 3, 3-8, Mart 1991.

4.Güler, Ç. Çevre ve Sağlık, Tıbbi Dokümantasyon Merkezi Yayınları, ISBN-975-7431-01-X Ankara, 1992.

5.Güler, Ç. Çevre Hekimliği, Sağlık, Toplum ve Çevre Bülteni, 4, 37, 1-8, Ocak 1993.

6.Last, J.M., Wallace, R. B. Maxcy-Rosenau-Last Public Health And Preventive Medicine, Appleton Lange, Newyork, 1992.

7.Güler, Ç. Turizmde Çevresel Etki Değerlendirmesi Zorunlu Bir Uygulamadır. Turist Sağlığı ve Hekimliği Bülteni, , 5, 41, 1-4, Şubat 1994.

8.Uslu, O. Çevresel Etki Değerlendirmesi, Türkiye Çevre Sorunları Vakfı Yayınları, İstanbul, 1986.

90. ILO KONFERANSI İŞ KAZALARI VE MESLEK HASTALIKLARI KOMİTESİ

Uluslar arası Çalışma Ofisi Yönetim Kurulunun Kasım 2000 tarihinde yapılan 279 uncu oturumunda, 121 sayılı ILO Sözleşmesinin ekinde yer alan 1 sayılı tablodaki meslek hastalıkları listesinde değişiklik yapılmasını da kapsamak üzere, iş kazaları ve meslek hastalıklarının kaydı ve bildirimi konularının 2002 yılında yapılacak olan 90 ıncı Uluslar arası Çalışma Örgütü Konferansının gündemine alınmasına karar verilmiştir. Buna göre, 90 ıncı Uluslar arası Çalışma Örgütü Konferansının 5 inci gündem maddesini, Uluslar arası Çalışma Ofisi tarafından taslak metin olarak 155 sayılı İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Sözleşmesine Eklî Protokol halinde hazırlanmış olan iş kazaları ve meslek hastalıklarının kaydı ve bildirimi ile 121 sayılı İş Kazaları Yardımları Sözleşmesinin Tavsiye Kararı halinde hazırlanmış olan ILO Meslek Hastalıkları Listesi oluşturmuştur. Bununla ilgili olarak, Uluslar arası Çalışma Ofisi tarafından taslak metin olarak Rapor V (1), Rapor V (2A) ve Rapor V (2B) hazırlanmıştır.

İlk rapor olan Rapor V (1), 1996 tarihli ILO Uygulama Kodu doğrultusunda hazırlanmış olan iş kazaları ve meslek hastalıklarının kaydı ve bildirimi ile ILO Meslek Hastalıkları Listesini içermektedir.

İkinci rapor olan Rapor V (2) ise iki bölümde hazırlanmıştır. Rapor V (2A), ofis açıklamalarını ve taslak metinlerle ilgili olarak alınmış olan üye ülkelerin cevap özetlerini içermektedir. Rapor V (2B) ise, iş kazaları ve meslek hastalıklarının kaydı ve bildirimi ile ilgili taslak protokolu ve ILO Meslek Hastalıkları Listesinin güncelleştirilmesi ile ilgili taslak tavsiye kararını ve eki Meslek Hastalıkları Listesini içermektedir.

Rapor V (2B)'de yer alan taslak protokol metninde, 1981 tarihli ve 155 sayılı İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Sözleşmesinin 11 inci maddesine atıfta bulunularak, iş kazaları ve meslek hastalıklarının nedenlerinin belirlenmesi ve koruyucu önlemlerin oluşturulması ile kayıt ve bildirim sistemlerinde uyumun geliştirilmesi amacıyla, iş kazaları ve meslek hastalıklarının kaydı ve bildirimi işlemlerinin güçlendirilmesine duyulan gereksinim hakkında hükümler bulunmaktadır. Yine, Rapor V (2B)'de yer alan tavsiye kararı taslak metninde ise, 1981 tarihli ve 155 sayılı İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Sözleşmesi ve Tavsiye Kararı ve 1985 tarihli ve 161 sayılı İşçi Sağlığı Hizmetleri Sözleşmesi ve Tavsiye Kararı ile 121 sayılı İş Kazası Yardımları Sözleşmesine atıfta bulunularak, iş kazaları ve meslek hastalıklarının nedenlerinin tespiti, koruyucu önlemlerin oluşturulması, kayıt ve bildirim sistemlerinde uyumun geliştirilmesi, iş kazaları ve meslek hastalıklarının kaydı ve bildirimi işlemlerinin geliştirilmesi ve ayrıca taslak metin ekinde yer alan ILO Meslek Hastalıkları Listesinin düzenli olarak gözden geçirilmesi ve güncelleştirilmesi mekanizmasına duyulan gereksinim hakkında hükümler bulunmaktadır.

04.06.2002'de çalışmasına başlayan İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Komitesi, çalışmalarını 14.06.2002'de tamamlamıştır. Komite toplam olarak 12 oturum gerçekleştirmiştir. Komite çalışmaları sırasında, komitenin üçlü katılım üyeleri tarafından toplam olarak 188 adet değişiklik önerisi sunulmuştur. Bunların bir kısmı kabul edilmiş, bir kısmı reddedilmiş, bir kısmı ise öneri sahipleri tarafından geri çekilmiştir.

15.06.2002'de ise, komitenin üçüncü oturumunda atanmış olan taslak rapor hazırlama komitesi, taslak raporunu hazırlayarak komiteye sunmuştur. Taslak rapor, 17.06.2002'de komite tarafından kabul edildikten sonra 19.06.2002'de Genel Kurula sunulmuş ve 20.06.2002'de de Genel Kurul'da oylandıktan sonra kabul edilmiştir. 1981 tarihli İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Sözleşmesine eklî protokolün son kayıt oylamasında, 355 adet kabul oyu verilmiş, 1 adet aleyhte oy verilmiş ve 81 adet de çekimser oy verilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti delegasyonu oylamada kabul oyu kullanmış, işveren temsilcisi ise çekimser oy kullanmıştır. 2002 tarihli Meslek Hastalıkları Listesi Tavsiye Kararının son kayıt oylamasında ise, 431 adet kabul oyu verilmiş, 2 adet aleyhte oy verilmiş ve 5 adet de çekimser oy verilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti delegasyonu ve işveren temsilcisi, oylamada kabul oyu kullanmışlardır.

Türkiye'nin taraf olmadığı 155, 161 ve 121 sayılı ILO sözleşmeleri çerçevesinde çıkarılmış olan Protokol ve Tavsiye Kararı ile, söz konusu sözleşmeleri onaylayan ülkeler için, iş kazaları ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirim işlemlerinde uyumun geliştirilmesi ve ILO Meslek Hastalıkları Listesinin düzenli olarak güncelleştirilmesi ile ilgili yeni yükümlülükler getirilmektedir.

1981 TARİHLİ İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ SÖZLEŞMESİNE EKLİ PROTOKOLUN METNİ

(TASLAK HAZIRLAMA KOMİTESİ TARAFINDAN SUNULAN METİN)

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün Genel Konferansı, Uluslararası Çalışma Ofisinin Yönetim Kurulu tarafından Cenevre'de toplantıya çağrılan ve 3 Haziran 2002 tarihinde toplanan 90 ıncı oturumunda, ve 1981 tarihli İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Sözleşmesinin 11 inci madde hükümlerini not ederek, (bundan sonra "Sözleşme" olarak atfedilecektir), özellikle ifade eder ki: "Bu Sözleşmenin 4 üncü maddesinde atfedilen politikayı etkin hale getirmek için, yetkili otorite veya otoriteler, aşağıdaki fonksiyonları ilerleyen bir şekilde yerine getirmeyi sağlayacaklardır:

(c) İşverenler tarafından, iş kazaları ve meslek hastalıklarının bildirimi ile ilgili prosedürlerin uygulanması ve tesis edilmesi ve uygun olduğunda sigorta kurumları ve doğrudan ilgili diğerleri tarafından iş kazaları ve meslek hastalıkları hakkındaki yıllık istatistiklerin hazırlanması;

(e) Bu Sözleşmenin 4 üncü maddesinde atfedilen politikanın sürdürülmesi ve iş kazaları ve meslek hastalıkları hakkında ve sağlıkla ilgili olarak iş süresince ortaya çıkan ve işle bağlantılı olan diğer yaralanmalar hakkında alınan önlemler üzerine sağlanan bilginin yıllık olarak yayınlanması" ve İş kazaları ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirim prosedürlerini güçlendirmeye ve onların nedenlerini tanımlamaya ve önleyici tedbirleri tesis etmeye yönelik kayıt ve bildirim sistemlerinin uyumunu ilerletmeye duyulan ihtiyacı gözönünde tutarak, ve Oturum gündeminin 5 inci maddesini oluşturan iş kazaları ve meslek hastalıklarının kaydı ve bildirimine ilişkin belli önerilerin kabulüne karar vererek, ve Bu önerilerin, 1981 tarihli İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Sözleşmesine ekli bir protokol şeklini almasını kararlaştırarak; 1981 tarihli İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Sözleşmesine Ekli 2002 tarihli Protokol olarak adlandırılan aşağıdaki Protokolü bugün 20 Haziran 2002 tarihinde kabul etmiştir.

I. TANIMLAR

Madde 1

Bu protokolün amacına yönelik olarak:

- (a) "İş Kazası" deyimi, iş süresince veya işten dolayı ortaya çıkan ve ölümle veya ölümlü olmayan yaralanmayla sonuçlanan bir olayı kapsar;
- (b) "Meslek Hastalığı" deyimi, iş faaliyetinden ortaya çıkan risk faktörlerine maruz kalmanın sonucu olarak herhangi bir hastalığa yakalanmayı kapsar;
- (c) "Tehlikeli Olay" deyimi, işteki veya kamudaki şahısların yaralanmasına veya hastalanmasına neden olan, ulusal kanunlar ve tüzükler altında belirlenmiş ve halihazırda tanımlanabilir potansiyel bir olayı kapsar;
- (d) "İşe Gidip Gelirken Meydana Gelen Kaza" deyimi, direkt yön üzerindeki bir kazayı kapsar ve işyeri ile:
 - i. İşçinin esas veya ikincil ikametgahı arasında; veya
 - ii. İşçinin genellikle yemek yediği yer arasında; veya
 - iii. İşçinin genellikle maaşını ayıdığı yer arasında, meydana gelir ve ölümle veya kişisel yaralanmayla sonuçlanır.

II. KAYIT VE BİLDİRİM SİSTEMLERİ

Madde 2

Yetkili otorite, kanun veya tüzükler veya ulusal koşullar ve uygulamalara uygun herhangi bir diğer metot vasıtasıyla ve en çok temsilcisi bulunan işveren ve işçi sendikalarının danışmanlığında tesis edecek ve periyodik olarak gerekli şartları ve prosedürleri gözden geçirecektir ki:

- (a) İş kazalarının, meslek hastalıklarının ve uygun olduğunda tehlikeli olayların, işe gidip gelirken meydana gelen kazaların ve şüpheli meslek hastalıkları durumlarının kaydını

tutmak; ve

(b) İş kazalarının, meslek hastalıklarının ve uygun olduğunda tehlikeli olayların, işe gidip gelirken meydana gelen kazaların ve şüpheli meslek hastalıkları durumlarının bildirimini yapmak.

Madde 3

Kayıt tutmak için gerekli koşullar ve prosedürleri belirleyecektir ki:

(a) İşverenlerin sorumluluğu:

i. İş kazalarını, meslek hastalıklarını ve uygun olduğunda tehlikeli olayları, işe gidip gelirken meydana gelen kazaları ve şüpheli meslek hastalıkları durumlarını kayıt altına almak;

ii. Kayıt sistemi ile ilgili işçilere ve onların temsilcilerine uygun bilgileri sağlamak;

iii. Bu kayıtların uygun şekilde muhafazasını ve önleyici tedbirlerin tesis edilmesi için kullanılmasını sağlamak;

iv. Bir iş kazasını, meslek hastalığını, tehlikeli olayı, işe gidip gelirken meydana gelen kazayı veya şüpheli meslek hastalığı durumunu kayıt altına alan bir işçiye karşı disiplinle ilgili veya misilleme niteliğinde bir tedbire başvurmaktan kaçınmak;

(b) Kayıt altına alınan bilgi;

(c) Bu kayıtların muhafaza süresi; ve

(d) Ulusal kanunlar ve tüzükler, koşullar ve uygulamalar gereğince, işverenin bilgisi altında bulunan tıbbi bilgi ve kişisel mahremiyeti temin etmek için önlemler almak.

Madde 4

Bildirimde bulunmak için gerekli koşullar ve prosedürleri belirleyecektir ki:

(a) İşverenlerin sorumluluğu:

i. İş kazalarını, meslek hastalıklarını ve uygun olduğunda tehlikeli olayları, işe gidip gelirken meydana gelen kazaları ve şüpheli meslek hastalıkları durumlarını, yetkili otoritelere veya diğer belirlenmiş kuruluşlara bildirmek; ve

ii. Bildirimi yapılan durumlarla ilgili olarak işçilere ve onların temsilcilerine uygun bilgiyi sağlamak;

(b) Uygun olduğunda, sigorta kurumları, mesleki sağlık servisleri, tıp doktorları ve doğrudan ilgili diğer kuruluşlar tarafından iş kazaları ve meslek hastalıklarının bildirimini için düzenlemeler;

(c) İş kazaları, meslek hastalıkları ve uygun olduğunda tehlikeli olayları, işe gidip gelirken meydana gelen kazaları ve şüpheli meslek hastalıkları durumlarına uygun kriterler bildirilmelidir; ve

(d) Bildirimde bulunmak için süre limitleri.

Madde 5

Bildirim, aşağıdaki bilgileri ihtiva edecektir:

(a) Teşebbüs, kuruluş ve işveren;

(b) Eğer uygulanabilirse, yaralı şahıslar ve yaralanma veya hastalığın niteliği ve türü; ve

(c) İşyeri, kaza veya tehlikeli olayın koşulları ve meslek hastalığı durumunda sağlığa zararlı maddelere maruziyetin koşulları.

III. ULUSAL İSTATİSTİKLER

Madde 6

Bu protokolü onaylayan her üye, bildirimlere ve diğer uygun bilgilere dayanan ve tüm ülkeyi temsil edecek şekilde derlenmiş olan iş kazaları, meslek hastalıkları ve uygun olduğunda tehlikeli olaylar ve işe gidip gelirken meydana gelen kazalar ile ilgili yıllık istatistikleri ve ayrıca bunların analizlerini yayınlayacaktır.

Madde 7

İstatistikler, Uluslararası Çalışma Örgütü veya diğer yetkili uluslararası örgütlerin desteğinde tesis edilmiş olan ve ilgili en son uluslararası şemalara uygun olan aşağıdaki sınıflandırma şemalarına göre tesis edilecektir.

IV.SON HÜKÜMLER

Madde 8

1.Bir üye, tescil için Uluslararası Çalışma Ofisinin Genel Müdürüne protokolün resmi onayını bildirmesi vasıtasıyla, bu protokolu sözleşme ile aynı zamanda veya sözleşmenin onaylanmasından sonra herhangi bir zamanda onaylayabilir.

2.Protokol, iki üyenin onayının Genel Müdür tarafından tescil edildiği tarihten 12 ay sonra yürürlüğe girecektir. Ondan sonra, bu protokol, onaylayan her üye için onayın tescil edildiği tarihten 12 ay sonra yürürlüğe girecektir. Sözleşme, bu protokolün 1-7 nci maddelerinin eki ile ilgili üye hakkında bağlayıcı olacaktır.

Madde 9

1.Bu Protokolü onaylamış bulunan bir üye, her ne zaman Sözleşme, 25 inci maddeye göre feshi açılırsa, tescil için Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne göndereceği bir belge vasıtasıyla Protokolü feshedebilir.

2.25 inci maddeye göre Sözleşmenin feshi, bu Protokolü onaylamış bulunan bir üye tarafından Protokolün hemen feshini gerektirecektir.

3.Bu maddenin 1 inci veya 2 nci pragraflarına göre bu Protokolün herhangi bir feshi, Protokolün tescil edildiği tarihten 1 yıl sonrasına kadar yürürlüğe girmeyecektir.

Madde 10

1.Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, Uluslararası Çalışma Örgütü üyeleri tarafından kendisine bildirilen, bütün onama ve fesihlerin tescil edildiğini Uluslararası Çalışma Örgütü'nün bütün üyelerine bildirecektir.

2.Genel Müdür, ikinci onamanın tescil edildiğini Örgüt Üyelerine bildirirken, Protokolün yürürlüğe gireceği tarih hakkında Örgüt Üyelerinin dikkatini çekecektir.

Madde 11

Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, bundan önceki maddelerin hükümleri gereğince, tescil etmiş olduğu bütün onama ve fesih işlemlerine ilişkin tüm bilgileri, Birleşmiş Milletler Antlaşmasının 102 nci maddesi uyarınca tescil edilmek üzere , Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine iletacaktır.

Madde 12

Bu Protokolün İngilizce ve Fransızca metinleri aynı şekilde geçerlidir.

İŞ KAZALARININ KAYDI VE BİLDİRİMİ VE MESLEK HASTALIKLARININ LİSTESİ İLE İLGİLİ TAVSİYE KARARININ METNİ (TASLAK HAZIRLAMA KOMİTESİ TARAFINDAN SUNULAN METİN)

Uluslararası Çalışma Örgütünün Genel Konferansı, Uluslararası Çalışma Ofisinin Yönetim Kurulu tarafından Cenevre'de toplantıya çağrılan ve 3 Haziran 2002 tarihinde toplanan 90 ıncı oturumunda, ve 1981 tarihli İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Sözleşmesi ve Tavsiye Kararı ve 1985 tarihli İşçi Sağlığı Hizmetleri Sözleşmesi ve Tavsiye Kararı hükümlerini not ederek, ve 1980 tarihinde tadil edilmiş olan 1964 tarihli İş Kazası Yardımları Sözleşmesine ekli Meslek Hastalıkları Listesini de not ederek, ve İş kazaları ve meslek hastalıklarının tanım, kayıt ve bildirim prosedürlerini güçlendirmeye, onların nedenlerini tanımlamaya, önleyici tedbirleri tesis etmeye yönelik kayıt ve bildirim sistemlerinin uyumunu ilerletmeye ve iş kazaları ve meslek hastalıkları durumunda tazminat sağlama sürecinin geliştirilmesine duyulan ihtiyacı gözönünde tutarak, ve Meslek hastalıkları listesinin güncelleştirilmesi için basitleştirilmiş bir prosedüre duyulan ihtiyacı gözönünde tutarak, ve Oturum gündeminin 5 inci maddesini oluşturan iş kazaları ve meslek hastalıklarının kaydı ve bildirim ve meslek hastalıkları listesinin güncelleştirilmesi ve düzenli olarak gözden geçirilmesine ilişkin belli önerilerin

kabulüne karar vererek, ve Bu önerilerin bir Tavsiye Kararı şeklini almasını kararlaştırarak; 2002 tarihli Meslek Hastalıkları Listesi Tavsiye Kararı olarak adlandırılan aşağıdaki Tavsiye Kararını bugün 20 Haziran 2002 tarihinde kabul etmiştir.

1. İş kazaları ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirim sistemlerinin uygulanması ve gözden geçirilmesi tesis edildiğinde, yetkili otorite, iş kazaları ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirim hakkındaki 1996 tarihli Uygulama kodunu ve diğer uygulama kodlarını veya Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından gelecekte onaylanacak bu konuyla ilgili rehberleri dikkate almalıdır.

2. Önlem alma, kaydetme, bildirimde bulunma ve eğer uygulanabilirse tazmin etme amaçları için meslek hastalıklarının ulusal bir listesi, yetkili otorite tarafından, en çok temsilcisi bulunan işveren ve işçi sendikalarının danışmanlığında, ulusal koşullar ve uygulamalara uygun metotlar ve gerektiğinde aşamalar vasıtasıyla tesis edilmelidir. Bu liste:

- (a) Önlem alma, kaydetme, bildirimde bulunma ve tazmin etme amaçları için, en azından, 1980 tarihinde tadil edilmiş olan 1964 tarihli İş Kazası Yardımları Sözleşmesinin I sayılı cetvelinde numaralandırılmış hastalıkları kapsamalıdır.
- (b) Bu Tavsiye Kararına ekli meslek hastalıkları listesinde içerilen diğer hastalıkları mümkün mertebede kapsamalıdır.
- (c) "Şüpheli meslek hastalıkları" başlıklı bir bölümü mümkün mertebede kapsamalıdır.

3. Bu Tavsiye Kararına ekli bir liste, düzenli olarak Uluslararası Çalışma Ofisinin Yönetim Kurulu tarafından toplantıya çağrılan uzmanların üçlü katılımı vasıtasıyla gözden geçirilmeli ve güncelleştirilmelidir. Tesis edilmiş olan böyle herhangi bir yeni liste, onayı alınmak üzere Yönetim Kuruluna sunulacak ve onay üzerine bundan önceki listenin yerini alacak ve Uluslararası Çalışma Örgütünün üyelerine gönderilecektir.

4. Meslek hastalıklarının ulusal listesi, yukarıdaki 3 üncü paragraf gereğince, günün koşullarına en uygun şekilde tesis edilmiş olan listeyi dikkate alarak gözden geçirilmeli ve güncelleştirilmelidir.

5. Her üye, bu Tavsiye Kararına ekli meslek hastalıkları listesini düzenli olarak gözden geçirmeyi ve güncelleştirmeyi kolaylaştırmak maksadıyla, meslek hastalıkları ulusal listesini tesis eder etmez veya değiştirir değiştirmez Uluslararası Çalışma Ofisine göndermelidir.

6. Her üye, iş kazaları ve meslek hastalıkları ve uygun olduğunda tehlikeli olaylar ve işe gidip gelirken meydana gelen kazalar hakkındaki kapsamlı istatistikleri, bu istatistiklerin uluslararası teatisini ve karşılaştırmasını kolaylaştırmak maksadıyla, yıllık olarak Uluslararası Çalışma Ofisine tedarik etmelidir.

Tavsiye Kararı Eki Meslek Hastalıkları Listesi

1. Maddelerin neden olduğu hastalıklar

- 1.1. Kimyasal maddelerin neden olduğu hastalıklar
 - 1.1.1. Berilyum veya toksik bileşiklerinin neden olduğu hastalıklar
 - 1.1.2. Kadmiyum veya toksik bileşiklerinin neden olduğu hastalıklar
 - 1.1.3. Fosfor veya toksik bileşiklerinin neden olduğu hastalıklar
 - 1.1.4. Krom veya toksik bileşiklerinin neden olduğu hastalıklar
 - 1.1.5. Manganez veya toksik bileşiklerinin neden olduğu hastalıklar
 - 1.1.6. Arsenik veya toksik bileşiklerinin neden olduğu hastalıklar
 - 1.1.7. Civa veya toksik bileşiklerinin neden olduğu hastalıklar
 - 1.1.8. Kurşun veya toksik bileşiklerinin neden olduğu hastalıklar

- 1.1.9. Flor veya toksik bileşiklerinin neden olduğu hastalıklar
- 1.1.10. Karbonsülfürün neden olduğu hastalıklar
- 1.1.11. Alifatik veya aromatik hidrokarbonların toksik halojen türevlerinin neden olduğu hastalıklar
- 1.1.12. Benzen veya toksik homologlarının neden olduğu hastalıklar
- 1.1.13. Benzen veya homologlarının toksik nitro ve amino türevlerinin neden olduğu hastalıklar
- 1.1.14. Nitrogliserin veya diğer nitrik asit esterlerinin neden olduğu hastalıklar
- 1.1.15. Alkoller, glikoller veya ketonların neden olduğu hastalıklar
- 1.1.16. Asfiksiantlar: karbonmonoksit, hidrojen siyanür veya onun toksik türevleri, ve hidrojen sülfürün neden olduğu hastalıklar
- 1.1.17. Arkrlonitrilin neden olduğu hastalıklar
- 1.1.18. Nitrojen oksitlerin neden olduğu hastalıklar
- 1.1.19. Vanadyum veya toksik bileşiklerinin neden olduğu hastalıklar
- 1.1.20. Antimon veya toksik bileşiklerinin neden olduğu hastalıklar
- 1.1.21. Hekzanın neden olduğu hastalıklar
- 1.1.22. Mineral asitlerinin neden olduğu dış hastalıkları
- 1.1.23. Eczacılık maddelerinin neden olduğu hastalıklar
- 1.1.24. Talyum veya bileşiklerinin neden olduğu hastalıklar
- 1.1.25. Osmiyum veya bileşiklerinin neden olduğu hastalıklar
- 1.1.26. Selenyum veya bileşiklerinin neden olduğu hastalıklar
- 1.1.27. Bakır veya bileşiklerinin neden olduğu hastalıklar
- 1.1.28. Kalay veya bileşiklerinin neden olduğu hastalıklar
- 1.1.29. Çinko veya bileşiklerinin neden olduğu hastalıklar
- 1.1.30. Ozon ve fosjenin neden olduğu hastalıklar
- 1.1.31. Tahriş edicilerin neden olduğu hastalıklar: benzokuinon veya diğer korneal tahriş ediciler
- 1.1.32. Bundan önceki 1.1.1-1.1.31 inci maddelerde bahsedilmeyen diğer herhangi bir kimyasal maddenin neden olduğu hastalıklar, ki orada bir işçinin bu kimyasal maddelere maruziyeti ve acı verici hastalıklar arasında bir bağlantı tesis edilir
- 1.2. Fiziksel maddelerin neden olduğu hastalıklar
 - 1.2.1. Gürültünün neden olduğu işitme bozukluğu
 - 1.2.2. Titreşimin neden olduğu hastalıklar (Kas, tendon, kemik, eklem, çevresel kan damarları veya çevresel sinir rahatsızlıkları)
 - 1.2.3. Basıncı havada çalışmanın neden olduğu hastalıklar
 - 1.2.4. İyonizan radyasyonun neden olduğu hastalıklar
 - 1.2.5. Isı radyasyonunun neden olduğu hastalıklar
 - 1.2.6. Ultraviyole radyasyonun neden olduğu hastalıklar
 - 1.2.7. Extrem sıcaklığın neden olduğu hastalıklar (örneğin güneş çarpması, donma sonucu meydana gelen kangren gibi)
 - 1.2.8. Bundan önceki 1.2.1-1.2.7 nci maddelerde bahsedilmeyen diğer herhangi bir fiziksel maddenin neden olduğu hastalıklar, ki orada bir işçinin bu fiziksel maddelere maruziyeti ve acı verici hastalıklar arasında direkt bir bağlantı tesis edilir
- 1.3. Biyolojik maddelerin neden olduğu hastalıklar
 - 1.3.1. Özel bir bulaşma riskinin bulunduğu bir meslektan dolayı ortaya çıkan bulaşıcı veya parazitik hastalıklar

2. Hedef organ sistemleri hastalıkları

- 2.1. Mesleki solunum sistemi hastalıkları
 - 2.1.1. Sklerojenik mineral tozunun neden olduğu pnömokonyozlar (silikoz, antrakosilikoz, asbestoz) ve silikotüberküloz, işgöremezlik veya ölüme neden olan silikozun esas faktör olması koşuluyla silikoz
 - 2.1.2. Sert metal tozlarının neden olduğu bronkopulmoner hastalıkları
 - 2.1.3. Pamuk, keten, kendir veya fiber tozunun (bisinoz) neden olduğu bronkopulmoner hastalıklar

- 2.1.4.Taninan duyarlaştırıcı maddeler veya iş sürecinin doğasında bulunan tahriş edicilerin neden olduğu mesleki astma
- 2.1.5. Ulusal mevzuat tarafından tanımlandığı gibi organik tozların solunumunun neden olduğu dışsal alerjik alveolit
- 2.1.6.Sideroz
- 2.1.7.Kronik engelleyici pulmoner hastalıklar
- 2.1.8.Alüminyumun neden olduğu akciğer hastalıkları
- 2.1.9.Taninan duyarlaştırıcı maddeler veya iş sürecinin doğasında bulunan tahriş edicilerin neden olduğu üst solunum yolu rahatsızlıkları
- 2.1.10.Bundan önceki 2.1.1-2.1.9 uncu maddelerde bahsedilmeyen bir maddenin neden olduğu diğer herhangi bir solunum sistemi hastalığı ki orada bir işçinin bu maddeye maruziyeti ve acı verici hastalıklar arasında direkt bir bağlantı tesis edilir
- 2.2.Mesleki deri hastalıkları
- 2.2.1.Diğer maddeler altında ihtiva edilmeyen fiziksel, kimyasal veya biyolojik maddelerin neden olduğu deri hastalıkları
- 2.2.2.Mesleki vitiligo
- 2.3.Mesleki kas-iskelet sistemi rahatsızlıkları
- 2.3.1.Özel risk faktörlerinin mevcut olduğu spesifik iş aktiviteleri veya iş ortamının neden olduğu kas-iskelet sistemi hastalıkları
- Böyle aktiviteler veya ortam örnekleri kapsar ki:
 - (a)Hızlı veya tekrarlayan hareketler
 - (b)Zorlayıcı çaba
 - (c)Aşırı mekanik kuvvet konsantrasyonu
 - (d)Beceriksiz ve sakar veya nötral olmayan vaziyetler
 - (e)Titreşim
- Lokal veya çevresel soğuk riski artırabilir

3.Mesleki kanser

- 3.1.Aşağıdaki maddelerin neden olduğu kanserler
- 3.1.1.Asbestoz
- 3.1.2.Benzidin ve tuzları
- 3.1.3.Bisklorometileter (BCME)
- 3.1.4.Krom ve krom bileşikleri
- 3.1.5.Kömür katranı, kömür katranı zifti veya kurumu
- 3.1.6.Beta-naftilamin
- 3.1.7.Vinilklorür
- 3.1.8.Benzen ve toksik homologları
- 3.1.9.Benzen veya homologlarının toksik nitro-ve amino-türevleri
- 3.1.10.İyonizan radyasyon
- 3.1.11.Katran, zift, bitüm, madeni yağ, antrasen, veya bileşikleri, ürünleri veya bu maddelerin kalıntıları
- 3.1.12.Kok fırını emisyonu
- 3.1.13.Nikel bileşikleri
- 3.1.14.Kereste tozu
- 3.1.15.Bundan önceki 3.1.1-3.1.14 üncü maddelerde bahsedilmeyen diğer herhangi bir maddenin neden olduğu kanserler ki orada bir işçinin bu maddeye maruziyeti ve acı verici kanserler arasında direkt bir bağlantı tesis edilir

4.Diğer hastalıklar

- 4.1.Madenci nistagmusu

“DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE TEKSTİL VE KONFEKSİYON SEKTÖRÜNDE ÇALIŞMA KOŞULLARININ ANALİZİ”

DOKTORA TEZİ

Dünya ekonomisi bir hızlı büyüme döneminden geçmektedir ve tarih boyunca en hızlı değişimlerinden birini yaşamaktadır. Bu hızlı değişime uyarlanma yeteneği de özellikle gelişmekte olan ülkeler açısından bu dönemdeki başarının göstergesi olarak nitelendirilmektedir. 1980'lerden günümüze büyüme rakamlarına bölgesel düzeyde bakıldığında en hızlı büyüme % 7.4 ile Uzakdoğu'da gerçekleşirken, Orta ve Doğu Avrupa ile Orta Asya'da negatif büyüme (-4.2) olmuştur. Gelişmiş ülkeler için büyüme rakamı % 1.7 olurken, Güney Asya için % 3, Latin Amerika için % -0.6 ve Afrika için

% -1.2 olarak gerçekleşmiştir.

Dünya tekstil üretiminin, sürekli olarak konfeksiyon üretiminden daha fazla olduğu tespit edilmiştir. 1995 dünya tekstil üretimi miktarı 517 milyar dolar olmasına karşılık dünya konfeksiyon üretimi 336 milyar dolarda kalmıştır. Bunların dünya üretimi içerisindeki oranları ise sırası ile % 8.6 ve % 5.6'dır. 1995 yılında dünya tekstil üretimi 1980 yılına göre % 24 oranında artmıştır.

1998 yılında tekstil üretiminin oranı diğer sektörler arasında % 55.9, konfeksiyon üretimi % 38.6 ve ayakkabı üretimi ise % 5.5 olarak hesaplanmıştır. Bu üç sektörün üretim değeri tahmini olarak yaklaşık 500 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 1995 yılından 1998 yılına kadar ABD doları bazında toplam üretim değerinde % 6.2 oranında düşme gerçekleşmiştir. Bu düşüşün asıl nedeni Asya bölgesi tekstil üretimindeki % 10'dan fazla değer kaybı olmuştur. Diğer önemli neden de Asya Mali Krizi ve Asya ülkelerinin paralarının değer kaybıdır.

Dünya tekstil üretimine hükmeden Asya 1998 toplam dünya üretiminin % 41.6'sına sahiptir. Aynı yıl Avrupa'nın dünya tekstil üretimindeki payı % 28.9, Amerika ülkelerinin payı ise % 29.5 olarak gerçekleşmiştir. Dünya tekstil ve konfeksiyon ticareti üretiminden daha hızlı büyümüştür. 1980-1997 döneminde dünya tekstil ihracatı, % 182'lik bir artışla 55 milyar dolardan 155 milyar dolara yükselmiştir.

Tekstil ve konfeksiyon ticaretinde Asya ve Batı Avrupa baskın bölgelerdir. 1990'ların ortalarına kadar Batı Avrupa en büyük tekstil ihracatçısıdır. 1980 yılında tekstil ihracatına Asya % 27'lik bir paya sahipken Batı Avrupa'da bu oran % 53 olarak hesaplanmıştır. 1990 yılında Avrupa'nın oranı aynı kalırken Asya'nın oranı % 35'e yükselmiştir. 1997 yılında ise Batı Avrupa bölgesinin dünya tekstil ihracatındaki oranı % 41 olmasına karşılık, Asya bölgesinin ihracatı % 44 olarak gerçekleşmiş ve Asya bölgesi diğer bölgeler arasında öne geçmiştir. 1980-1997 döneminde Batı Avrupa tekstil ihracatı 1980 yılına oranla iki kat artmasına karşın Asya tekstil ihracatı dört kattan fazla artmıştır. 1998 yılında Asya bölgesi ihracatı % 40.2'ye gerilerken Batı Avrupa ihracatı % 44'e yükselerek tekrar en büyük ihracat oranına sahip olmuştur. Batı Avrupa içerisinde de ihracat oldukça önemlidir. Son yıllarda 15 AB ülkesinde dışarıdan yapılan ihracat azalmasına karşın AB içerisindeki ticaret artmaktadır. 1997 yılında 15 AB ülkesi içerisindeki tekstil ticareti 35.8 milyar dolar, AB dışındaki tekstil ihracatı ise 22.7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Dünya konfeksiyon ihracatı tekstil ihracatından biraz yüksektir ve daha hızlı gelişmektedir. 1980 yılında 41 milyar dolar iken, % 335 oranında bir artışla 1997 yılında 177 milyar dolara yükselmiştir. 1998 yılında, 1995 yılına oranla % 14'lük bir artışla 179.6 milyar dolara ulaşmıştır.

Son dönemde Asya'da birkaç ülke dahil çok sayıda ülkenin dünya tekstil üretimleri ve toplam üretimdeki paylarında artış kaydedilmiştir. Bu dönemde Çin'in

Dr.Sinan BİNİR

(Sosyal Politika Doktoru)

İş Müfettişi

sinanbinbir@mynet.com

dünya tekstil üretimindeki payı % 7.9'dan % 10.7'ya yükselmiştir. Hindistan'ın payı ise % 2.6'dan % 3.1'e, Kore Cumhuriyeti'nin payı % 1.8'den % 5'e, Tayvan'ın payı % 1.3'den % 2.6'ya Brezilya'nın payı % 1.2'den % 2.2'ye Türkiye'nin payı % 0.8'den % 2.5'e yükselmiştir. Söz konusu dönemde sektörde Türkiye'nin pazar payı 3.7 kat ve Kore Cumhuriyeti'nin payı 3.4 kat artmıştır.

Tekstil ve konfeksiyon üretim ve ticaretindeki potansiyel nedeniyle istihdam da sektör için önem arz etmektedir. 1995 yılında dünya tekstil istihdamı 16.8 milyon, konfeksiyon istihdamı 8.7 milyon ve ayakkabıcılık sektöründe 1.8 milyon olarak gerçekleşmiştir. Dünya istihdamına oranları ise sırasıyla % 9.3, % 4.8 ve % 1.0'dir. Karşılaştırmalı olarak dünya üretim değerinin % 8.6, % 5.6 ve % 1.0'ini oluşturmaktadır.

1998 yılında dünya tekstil istihdamı 16.4 milyon, konfeksiyon istihdamı 11.2 milyon ve ayakkabıcılık sektöründe 1.7 milyon olarak gerçekleşmiştir. 1995-1998 döneminde konfeksiyon sektöründe % 7.3 oranında önemli bir artış gerçekleşmiştir.

Yukarıda belirtilen göstergeler sektörün büyüklüğünü ve önemini açıkça ortaya koymaktadır.

Çalışmanın birinci bölümünde ilk olarak dünyada tekstil ve konfeksiyon sektörünün tarihi gelişimi anlatılmıştır.

Dünya tekstil ve konfeksiyon sektöründe eğilimler ve son gelişmeler başlığı altında ticaret ve üretimin yapısındaki değişimler, üretim eğilimleri, ticaret alanındaki gelişmeler, yeni ortaya çıkan ülkeler ve ekonomik blokların sektördeki rolleri anlatılmıştır.

Tekstil ve konfeksiyon sektöründe istihdam, dünya istihdam dağılımının değişimi ve ülkelerin uzun dönem istihdam eğilimleri başlıkları altında incelenmiş, kadın işçiler konusu gerek tekstil ve gerekse konfeksiyon sektörleri için ayrı ele alınmış ülkeler ve ekonomik bloklar bazında konu ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Tekstil ve konfeksiyon sektöründe istihdamın evrensel niteliği dolayısıyla konu ayrı bir bölüm halinde incelemiştir. Burada coğrafi kararsızlık, iş oluşturma, istihdam sözleşmeleri, esneklik ve evde çalışma konuları ele alınmıştır.

Dünyada tekstil ve konfeksiyon sektöründe işgücü maliyetleri; istihdamın yer değiştirmesinde maliyetlerin önemi, tekstil ve konfeksiyon sektöründe ülkeler bazında işgücü maliyetleri ve ücretlerin dağılımı bölgelere ve ülkelere göre ayrı ayrı ele alınarak incelenmiştir. Yine aynı bölümde çalışma saatleri de ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Temel haklar ve çalışma uygulamaları başlığı altında özellikle inceleme konusunu oluşturan sektörlerde büyük bir sorun olan çocuk işgücü ayrı bir başlık altında ele alınmış, bölgelere ve ülkelere göre ayrıntılı bir şekilde incelenmiş, sendika özgürlüğü ve toplu pazarlık hakkı da yine bölgeler ve ülkeler bazında kapsamlı bir şekilde incelenmiştir.

Çalışmanın ikinci bölümü Türkiye'de tekstil ve konfeksiyon sektörünün tarihi gelişimine ve genel yapısına ayrılmıştır.

Tarihi gelişim; cumhuriyet öncesi, cumhuriyet dönemi ve planlı dönem olarak üç ana başlık altında açıklanarak planlı dönemler kalkınma planları çerçevesinde ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Türk tekstil ve konfeksiyon sektörünün genel yapısı kullanılan hammaddeler bazında; pamuk, yünlü sanayi sektörü, keten, kendir ve jüt sektörü, organik yapay lifler sektörü, halı sektörü, tekstil terbiyesi sektörü için ayrı ayrı incelenmiştir.

Konfeksiyon sektörü başlığı altında ise sektörün genel yapısı, rekabet koşulları, eğilimler, üretim, istihdam, ihracat ve ithalat konuları ele alınmıştır.

Tezin üçüncü bölümü Türk tekstil ve konfeksiyon sektöründe çalışma yaşamı ve özelliklerine ayrılmıştır.

Çalışma yaşamına ilişkin genel bilgiler verilerek başlanılan bölüme tekstil ve

konfeksiyon sektöründe istihdam Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Sosyal Sigortalar Kurumu verileri esas alınarak tekstil ve konfeksiyon için ayrı ayrı ele alınmıştır.

Türk Tekstil ve konfeksiyon sektörünün çalışma yaşamı özellikleri; küçük ve orta boy işletmelerde ve belirli bölgelerde yoğunlaşma, kayıtdışı ekonomik faaliyetler, alt işverenlik uygulamaları, niteliksiz işçilerin egemen olması, kadın işçilerin ve genç işgücünün yoğunluğu, işçi devrinin yüksekliği başlıkları altında verilmiştir.

Sektörlerde sendikalaşma işçi ve işveren sendikaları için ayrı ayrı ele alınmış ve sendikalaşma oranları sunulmuştur.

Toplu iş sözleşmesi düzeyi halen uygulanmakta olan toplu iş sözleşmesi örnekleri de verilerek açıklanmıştır.

Grev ve lokavt uygulamaları ayrıca incelenmiş ve konuya ilişkin istatistiki bilgiler verilmiştir.

Sektörde iş sağlığı ve güvenliği konusu, mevcut riskler de dahil olmak üzere son durum ve uluslararası karşılaştırmalar ile birlikte verilmiştir.

Dördüncü bölümde ise Türkiye'de konfeksiyon sektöründe çalışan işçilerin çalışma koşulları üzerine uygulanan alan araştırması ve sonuçları sunulmuştur. Araştırmanın amacı, önemi, varsayımları, sınırlılıkları, yöntemi, uygulanması ve sonuçları ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Emek yoğun üretimin fazla olması nedeniyle konfeksiyon sektöründe Temmuz 2000-Aralık 2001 döneminde çalışma koşullarının analizi yapmak üzere alan araştırması uygulanmıştır. Sendika üyesi olmayan ancak kayıtlı sektörde çalışan 2000 işçiye çalışma koşullarına ilişkin 126 soruyu içeren anket uygulanmış ve anket sonuçları değerlendirilerek bir istatistiksel analiz yapılmıştır.

Örneklem seçiminde, SSK 2001 yılı istatistik verilerine göre konfeksiyon sektöründe faaliyet gösteren işyerleri ve işçilerin yoğun olduğu bölgeler esas alınmıştır. Seçilen illerdeki konfeksiyon işyerleri Türkiye'de faaliyet gösteren işyerlerinin % 71'ini, işçilerin ise % 70'ini temsil etmektedir. Bu da sektörde istihdam edilen işyerlerinin ve işçilerin anlamlı bir bölümünü oluşturmaktadır.

Araştırma alanı Türkiye'de konfeksiyon sektöründe istihdam edilen erkek ve kadın tüm işçiler olarak tanımlanmıştır. Araştırma evrenine ait çerçeveyi oluşturmak ve örneklem planında kullanılacak oranlar için Sosyal Sigortalar Kurumu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı verilerine başvurulmuştur.

Önce İstanbul'da daha sonra sırasıyla Edirne, Tekirdağ, Eskişehir, Bursa, Sakarya, Ankara ve Konya'da 2000 konfeksiyon işçisi üzerinde 126 soru ile uygulanan araştırma Temmuz 2000-Aralık 2001 tarihleri arasında tamamlanmıştır.

Uygulama sonrası elde edilen veriler SPSS (for Windows 10.0) paket programında önceden hazırlanan veri tabanına aktarılmıştır. Bilgisayar ortamında kontrol işlemlerinden geçirilen ve analize hazır hale gelen veriler yine SPSS paket programı ile istatistiksel olarak anlamlı olan düz ve çapraz tablolar haline getirilmiştir. Araştırmada ilgili değişkenlere göre tümtest ve alt boyut puanlarının değişimini incelemek amacıyla iki grup ortalamasının karşılaştırılmasında $p < .05$ anlamlılık düzeyinde "t-testi" yöntemi kullanılmıştır.

Tezin son bölümlerini ise sonuç, kaynakça, ekler ve özgeçmiş oluşturmaktadır.

AVRUPA BİRLİĞİ CE İŞARETİ UYGULAMASI

CE işareti, Avrupa Birliği(AB)'nin, teknik mevzuat uyumu çerçevesinde 1985 yılında benimsediği Yeni Yaklaşım Politikası kapsamında hazırlanan Yeni Yaklaşım Direktifleri kapsamına giren ürünlerin bu direktiflere uygun olduğunu ve gerekli bütün uygunluk değerlendirme faaliyetlerinden geçtiğini gösteren bir Birlik işaretidir. CE işareti, ürünlerin, amacına uygun kullanılması halinde, insan can ve mal güvenliği, bitki ve hayvan varlığı ile çevreye zarar vermeyeceğini, diğer bir ifadeyle ürünün güvenli bir ürün olduğunu gösteren bir işarettir. CE işaretinin bulunması, AB üyesi ülkeler arasında yapılan ticarete, malların herhangi bir kontrole tabi tutulmaksızın, ilgili teknik gereklere uygunluğunun kanıtını oluşturmaktadır.

CE işareti, AB'nin uyulması zorunlu olan mevzuatı kapsamında yer alan bir işaret olduğu için, söz konusu mevzuat (Yeni Yaklaşım) kapsamına giren ve AB üyesi ülkelerde piyasaya arz edilecek olan ürünlerin bu işareti taşıması zorunludur. Diğer bir ifadeyle, bu işaret, ürünlerin AB üyesi ülkelerde serbest dolaşıma çıkabilmesi için bir çeşit pasaport işlevi görmektedir. Türkiye'nin de Avrupa Birliği mevzuatını uyumlaştırarak uygulayacak olması nedeniyle, ilgili Kanun ve Yönetmeliklerin yürürlüğe girmesiyle birlikte, ülkemizde piyasaya arz edilecek ürünlerin de bu işareti taşıması zorunlu hale gelecektir.

Uyumu yapılan teknik mevzuatın hukuki altyapısını oluşturmak üzere hazırlanan 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun ile bu Kanunun uygulama Yönetmeliklerinin 11 Ocak 2002 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmesi, ürünlere CE işareti iliştilmesi zorunluluğunun da bu tarihte başlayacağı anlamına gelmemektedir. Ülkemizde üretilerek iç piyasaya arz edilecek olan ürünlerin CE işareti taşımasının zorunlu olabilmesi için, ilgili Bakanlıklar ve kamu kuruluşları tarafından hazırlanan ve ürünlere CE işareti iliştilmesini öngören teknik mevzuatın Türkiye'de yürürlüğe girmesi gerekmektedir. Diğer taraftan, iç piyasada üretim yapan üreticilerin ürünlerine CE işaretini iliştilmesi için, direktifin öngördüğü hallerde, bu direktifleri uyumlaştıran mevzuat kapsamında uygunluk değerlendirmesi yapacak olan onaylanmış kuruluşların ilgili kamu kuruluşları tarafından bu mevzuat yürürlüğe girmeden önce belirlenmesi de önem taşımaktadır.

CE işaretini taşıması gerektiği halde taşımayan ürünün AB üyesi ülkelere ihracatı mümkün değildir. Mevzuat uyumu tamamlandıktan sonra bu işareti taşımayan ürünlerin iç piyasaya arz edilmesi de mümkün olmayacaktır. Ürünlerin, CE işaretli olarak piyasaya sunulmasından üretici sorumludur. Ancak, eğer üretici ya da üreticinin yetkili temsilcisi Avrupa Birliği içinde değilse, bu sorumluluğu ithalatçı yerine getirmek

zorundadır. Bir başka deyişle, ithalatçı ithal ettiği ürünlerin AB normlarına uygun olduğunu garanti etmek zorundadır. Üreticinin, bu işareti ürüne ilâştirebilmesi için çeşitli alternatifler sunulmuştur:

- Düşük riskli ürünlerin (örneğin bazı makinalar) direktifin güvenlik koşullarına uygunluğu, üreticinin kendisi tarafından test edilebilmekte ve bu ürünler hakkında üreticinin yayımlayacağı uygunluk beyanı ile CE işareti, üretici tarafından ürüne ilâştırılmaktadır.
- Yüksek riskli ürünlerin ise (örneğin bazı tıbbi cihazlar ve bazı makinalar) mutlaka Avrupa Birliği Resmi Gazetesinde adı yayımlanmış yetkili test ve belgelendirme kuruluşları (Onaylanmış Kuruluşlar Notified Bodies) tarafından test edilmesi gerekmektedir. Onaylanmış kuruluşun bu incelemesine dayanarak, üretici CE işaretini ürüne ilâştirmektedir.

Avrupa Birliği mevzuatı, CE işareti taşıması gereken ürünlerden yüksek risk taşıyan ürünlerin, piyasaya arz edilmeden önce konusunda uzman, üçüncü bir taraf olan ve AB Resmi Gazetesinde yayımlanmış kuruluşlar tarafından uygunluk değerlendirmesine tabi tutulmasını şart koşmaktadır. Bu ürünlerin test, muayene ve/veya belgelendirmesini yapmak üzere üye ülkeler tarafından altyapısı yeterli görülen test, muayene ve/veya belgelendirme kuruluşları arasından seçilerek AB Resmi Gazetesinde yayımlanan kuruluşlar onaylanmış kuruluş statüsünü almaktadır. Üye ülkelerce belirlenen onaylanmış kuruluşların listesi Avrupa Birliği Komisyonuna gönderilmekte ve diğer üye ülkelere duyurulması amacıyla bu listeler AB Resmi Gazetesinde yayımlanmaktadır. Bu kuruluşların teknik açıdan yeterli olmaları gerekmektedir.

Ürüne CE işareti ilâştırılmasını öngören direktifler halihazırda ülkemizde yürürlükte bulunmadığından, bu mevzuat kapsamında faaliyet gösterecek olan onaylanmış kuruluşlar da ilgili kuruluşlarca henüz tespit edilmemiştir. Ancak, ssöz konusu direktifler ülkemizde yürürlüğe girdiğinde, teknik mevzuat kapsamında uygunluk değerlendirmesi yapacak olan onaylanmış kuruluşlar da (Kamu sektörü ve/veya özel sektörden) ilgili Bakanlık veya kamu kuruluşu tarafından görevlendirilmiş olacaktır.

Üreticinin, herhangi bir onaylanmış kuruluşa başvurmaksızın da ürüne CE işareti ilâştirdiği durumlar bulunmaktadır. Bu husus, her bir ürün?ürün grubu için ilgili direktiflerde belirtilmektedir. Üreticiler, ürünlerinin hangi direktif/direktifler kapsamına girdiğini tespit ederek, söz konusu direktifleri incelemeli, gerekiyorsa üretim bandında değişikliğe gitmeli ve belgelendirme için hazırlık çalışmalarına başlamalıdır.

Halihazırdaki durum itibarıyla sayısı 24 olan Yeni Yaklaşım Direktiflerinin üçü ürüne CE işareti ilâştırılmasını öngörmemektedir.

Bunlar;

- a)Ambalajlama ve Atıkları
- b)Yüksek Hızlı Ray Sistemleri
- c)Denizcilik Ekipmanları

ASBEST'İN AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNDE KULLANIMI

1991 yılından beri Topluluk (Avrupa Ekonomik Topluluğu) içerisinde, altı farklı tip asbestin beşinin kullanımı ve pazarlanması yasaklanmış durumdadır. 26 Temmuz 1999'da, Komisyon, 1999/77/EC sayılı Direktif ile, belli tehlikeli maddelerin ve preparatların (asbestoz) kullanımı ve pazarlanması üzerine sınırlamalar getirmek için ilgili üye devletlerin kanun, tüzük ve idari hükümlerinin yakınlaştırılması ile ilgili 76/769/EEC sayılı Konsey Direktifinin I no'lu ekini altıncı kez teknik gelişmelere uyarlamayı kabul etti.

Buna göre, yasak genişletilerek **asbestin tüm tiplerinin en geç 1 Ocak 2005'den itibaren yasaklanması hususu da kararlaştırıldı.** (Avrupa Birliği Resmi Gazetesi OJ L 207, 8.8.1999) Bu yasak için çok sınırlı istisnalar mevcuttur. Bu istisnalar, 1 Ocak 2003'den önce gözden geçirilecektir. 1999/77/EC sayılı Direktif, Topluluk içerisindeki asbest stoğunun artmasına engel olmak durumundadır.

Asbest atıkları ise, 15 Temmuz 1975 tarihli ve 75/442/EEC sayılı Konsey Direktifinde belirtildiği şekilde, genel atık mevzuatının bir ögesi durumundadır. (Avrupa Birliği Resmi Gazetesi OJ L 194, 25.7.1975) Bundan başka, asbest atıkları, 12 Aralık 1991 tarihli ve 91/689/EEC sayılı Konsey Direktifine göre zararlı atıklar arasındadır. (Avrupa Birliği Resmi Gazetesi OJ L 377, 31.12.1991) Bu atıklar, mevcut yapı ve yıkım atıkları içinde yalıtım malzemesi olarak bulunmaktadır.

Ayrıca, asbest vasıtasıyla çevresel kirlenmenin azaltılması ve önlenmesi ile ilgili 19 Mart 1987 tarihli ve 87/217/EEC sayılı Konsey Direktifi de, asbest atığının uzaklaştırılması ve yok edilmesi ile ilgili bazı temel kuralları ihtiva etmektedir. (Avrupa Birliği Resmi Gazetesi OJ L 85, 28.3.1987) Bu Direktife göre, asbest atıklarının hızlı ve etkin bir şekilde yok edilmesi gerekmektedir.

Not: Yukarıdaki açıklamalar, Avrupa Birliği Komisyonu üyelerinin yazılı soru önergelerine, 3 Mart 2000 tarihinde Komisyon adına Mr. Liikanen tarafından verilen cevap metninden alınmıştır.

PATLAYICI MADDE ATEŞLEYİCİ YETERLİLİK BELGESİNİN VERİLMESİ ESAS VE USULLERİNİN BELİRLENMESİ HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 Bu Yönetmeliğin amacı; 87/12028 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Tekel Dışı Bırakılan Patlayıcı Maddelerle Av Malzemesi ve Benzerlerinin Üretimi, İthali, Taşınması, Saklanması, Depolanması, Satışı, Kullanılması, Yok Edilmesi, Denetlenmesi Usul ve Esaslarına İlişkin Tüzük kapsamında bulunan patlayıcı maddelerin kullanılmasında görevlendirilecek ateşleyicilere verilecek yeterlilik belgesine ilişkin sınav koşulları, sınav kurulunun oluşumu ve sınavla ilgili diğer hususları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 Bu Yönetmelik, Tüzük kapsamındaki patlayıcı maddelerin kullanımında görevlendirilecek ateşleyicilerde aranan özellikler, sınavların yapılış şekli, sınav kurulunun oluşumu ile ateşleyici yeterlilik belgelerinin düzenlenmesi, yenilenmesi ve geri alınması işlemlerini kapsar.

Hukuki Dayanak

Madde 3 Bu Yönetmelik, 14/8/1987 tarihli ve 87/12028 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Tekel Dışı Bırakılan Patlayıcı Maddelerle Av Malzemesi ve Benzerlerinin Üretimi, İthali, Taşınması, Saklanması, Depolanması, Satışı, Kullanılması, Yok Edilmesi, Denetlenmesi Usul ve Esaslarına İlişkin Tüzüğün 121 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 Bu Yönetmelikte geçen;

- Bakanlık: İçişleri Bakanlığını,
 - Valilik: İl Valiliğini,
 - Emniyet Müdürlüğü: İl Emniyet Müdürlüğünü,
 - Tüzük: 14/8/1987 tarihli ve 87/12028 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Tekel Dışı Bırakılan Patlayıcı Maddelerle Av Malzemesi ve Benzerlerinin Üretimi, İthali, Taşınması, Saklanması, Depolanması, Satışı, Kullanılması, Yok Edilmesi, Denetlenmesi Usul ve Esaslarına İlişkin Tüzüğü,
 - Aday: Ateşleyici yeterlilik belgesi talebinde bulunan adayı,
 - Patlayıcı Maddeler: Şiddetli bir kimyasal reaksiyonla parçalanarak, ani yüksek sıcaklıkla birlikte büyük hacimlerde gaz haline dönüşebilen maddeleri,
 - Piroteknik Maddeler: İnfilak edici özelliği olmayan kendiliğinden ekzotermik reaksiyonların bir sonucu olarak ısı, ışık, ses, gaz veya duman ya da bunların kombinasyonu yoluyla bir etki yaratmak amacıyla tasarlanan bir madde ya da maddelerin karışımını,
 - Sınav: Yeterlilik belgesi için yapılacak mülakat sınavı ve yazılı sınavını,
 - Yeterlilik Belgesi: Tüzük kapsamındaki patlayıcı maddelerin ateşlenmesi işini yapacaklara verilecek ateşleyici yeterlilik belgesini,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Adaylarda Aranacak Nitelikler ve Başvuru

Adaylarda Aranacak Nitelikler

Madde 5 Ateşleyici yeterlilik belgesi düzenleneceklerde;

- a) 18 yaşından büyük olmak,
 - b) En az ilkokul mezunu olmak,
 - c) Ateşli silahlar ve/veya patlayıcı maddelerle işlenen cürümlerden hüküm giymemiş olmak,
 - d) Taksirli suçlar hariç, değişik zamanlarda aynı veya farklı türden ikiden fazla suçtan dolayı hapis veya ağır hapis ve/veya ağır para cezasına mahkûm olmamak,
 - e) Taksirli suçlar hariç, bir yıldan fazla hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm olmamak,
 - f) Devlet Güvenlik Mahkemelerinin yargılama kapsamına giren suçlarla 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamındaki suçlardan birinden hüküm giymemiş olmak,
 - g) 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 403 ve 404 üncü maddelerinde yazılı suçların birinden mahkûm olmamak,
 - h) Ateşleyicilik işine engel olacak akıl hastalığı, psikolojik, nörolojik ve fiziki rahatsızlığı bulunmamak,
 - i) Yabancı uyruklu vatandaşlar için, yetkili kamu kurum ve kuruluşlarından çalışma izni ve meşruhatlı ikamet teskeresi almış olmak,
 - j) Kısıtlı olmamak,
- şartları aranır.

Başvuru

Madde 6 Adayların aşağıdaki belgelerin eklendiği bir dilekçe ile ikamet ettikleri İl Valiliğine başvurmaları gerekir;

- a) Nüfus cüzdanı fotokopisi,
- b) Son bir yıl içinde çekilmiş dört adet renkli vesikalık fotoğraf,
- c) Öğrenim durumunu gösteren belge aslı ve onaylı örneği,
- d) 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu ve bu Kanunun uygulama yönetmeliği hükümleri çerçevesinde mahalli kolluk amirliği kayıtlarına uygunluğu tastiklenmiş muhtarlık ikamet ilmuhaberi,
- e) Yeterlilik belgesi almasında psikolojik, nörolojik veya fiziki bir rahatsızlığı bulunmadığına dair resmi veya İl Sağlık Müdürlüğünün yetkilendirdiği özel sağlık kuruluşları tarafından düzenlenecek sağlık raporu,
- f) Adli sicil belgesi.

Fotokopisi verilen belgeler, müracaatı alan görevli tarafından aslı ile karşılaştırılarak "Aslı Görüldü" ibaresi ile birlikte sicil ve imza atılarak alınır.

Valilikçe durumu uygun görülenlerden, dosyaları Bakanlığa gönderilen adaylara ait liste, sınav kuruluna intikal ettirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sınav Kurulu ve Sınavla İlgili Esaslar

Sınav Kurulu

Madde 7 Sınav kurulu Bakanlığın koordinesinde; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Maden Mühendisi İş Müfettişi başkanlığında, Bayındırlık ve İskan Bakanlığında görevli bir inşaat mühendisi, İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı Kriminal Daire Başkanlıklarında görevli birer Bomba/Patlayıcı Madde İmha Uzmanı ile İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığında görevli ilgili büro amirleri ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinden bir uzman maden mühendisinin

katılımıyla yedi kişiden oluşturulur.

Kurul, gerekli görülmesi halinde sınav sorularının hazırlanması ve sınavların yapılması aşamasında ilgili Bakanlık, kurum ve kuruluşların uzmanlarından da yararlanabilir.

Sınav Kurulunun Görevleri

Madde 8 Sınav kurulu;

- Yazılı sınav sorularını hazırlamak,
- Yazılı sınavı yapmak ve değerlendirmek,
- Mülakat sınavını yapmak ve değerlendirmek,
- Sınavları tespit edilen programlar ve esaslar dahilinde yürütmek,
- Yeteri kadar sınav uygulayıcısı ve gözetmeni belirlemek,
- Sınavları belirlenen süre içinde tamamlamak,
- Sınav sonucu başarılı olanların listesini hazırlamak,
- Sınav sonuçlarına yapılacak itirazları inceleyerek sonuca bağlamakla, görevlidir.

Sınavların Yapılışı

Madde 9 Yeterlilik sınavları, müracaat sayısı da dikkate alınarak Bakanlıkça tespit edilecek tarih ve yerlerde, sınav kurulunun denetiminde yazılı ve mülakat sınavı olmak üzere iki aşamalı olarak, adayın almak istediği yeterlilik belgesine göre farklı bir şekilde yapılır.

Yazılı sınav Bakanlığın belirleyeceği bir salonda, sınav kurulunun önceden hazırladığı (50) soru üzerinden çoktan seçmeli olarak yapılır.

Yazılı sınavdan yeterli not alan adayların mesleki bilgi ve becerisinin değerlendirilmesi amacıyla mülakat sınavı yapılır.

Sınav Sonuçları

Madde 10 Yazılı ve mülakat sınavları (100) not üzerinden ayrı ayrı değerlendirilir. Adayların her iki sınavdan da en az (60) not almaları gerekir.

Sınav sonuç listeleri sınav kurulunun sınav tarihinden önce belirleyeceği yer, zaman ve şekilde ilan edilir.

Yazılı sınav sonuçlarına itirazlar, sınav sonuçlarının açıklanmasından itibaren 24 saat içerisinde dilekçe ile sınav kuruluna yapılır. Sonuç en geç 24 saat içerisinde açıklanır. Kurulun itirazla ilgili aldığı karar kesindir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yeterlilik Belgesi ile İlgili Esaslar

Belgelerin Sınıflandırılması

Madde 11 Yeterlilik belgesi, kullanılacağı alan ve işin durumuna göre;

(A) Sınıfı Yeterlilik Belgesi: Piroteknik maddelerin ateşlenmesi işini yapacaklara verilen yeterlilik belgesidir.

(B) Sınıfı Yeterlilik Belgesi: Yerüstünde yapılacak işlemlerle ilgili Tüzük kapsamındaki patlayıcı maddelerin ateşlenmesi işini yapacaklara verilen yeterlilik belgesidir.

(C) Sınıfı Yeterlilik Belgesi: Yeraltında ve grizulu ocaklarda yapılacak işlemlerle ilgili Tüzük kapsamındaki patlayıcı maddelerin ateşlenmesi işini yapacaklara verilen yeterlilik belgesidir.

Yeterlilik belgelerinin renk, şekil ve muhteva esasları Bakanlıkça belirlenir. (A), (B) ve (C) Sınıfı Yeterlilik Belgeleri aynı tip ve renkte olup, belgenin sınıfı/sınıfları üzerinde belirtilir.

Belgelerin Düzenlenmesi

Madde 12 Sınavlarda başarılı olanların listesinin başarılı oldukları belge sınıfı/sınıfları ile birlikte, sınav kurulunca Bakanlığa iletilmesinden sonra, bu bilgiler Bakanlıkça ilgili Valiliklere bildirilir. Bakanlıkça Valiliklere başarılı olduğu bildirilenlere beş yıl için Valiliklerce, başarılı oldukları sınıfa/sınıflara ait yeterlilik belgesi düzenlenir.

Belgelerin Yenilenmesi

Madde 13 Yeterlilik belgelerinin yenilenmesi için, belgenin süresinin sona ermesinden bir ay önce yenileme için gerekli işlemlerin başlatılması gerekir. Süresi biten yeterlilik belgeleri, süresi sonunda yazılı ve mülakat sınavları yapılmaksızın, verilişindeki usule uygun olarak Valilikçe yenilenir.

Belgelerin İptali

Madde 14 Yeterlilik belgesi sahiplerinin Tüzük ve bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareketlerinin tespiti halinde, bu durumun giderilmesi için Tüzüğün 129 uncu maddesi doğrultusunda yeterli süre verilerek gerekli uyarıda bulunulur. Tekerrürü halinde, yeterlilik belgeleri geçici veya sürekli olarak Valilikçe geri alınarak, durum gecikmeksizin Bakanlığa ve İl Valiliklerine bildirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM**Diğer Hükümler**

Geçici Madde 1 Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce Tüzüğün 121 inci maddesine göre yeterlilik belgesi almış olanların, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde başvurmaları ve bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin (b) bendi dışındaki nitelikleri taşımaları halinde belgeleri yenilenir. Bu süre içerisinde gerekli değişikliği yaptırmayanların belgeleri iptal edilir.

Yürürlük

Madde 15 Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 16 Bu Yönetmelik hükümlerini İçişleri, Milli Savunma, Bayındırlık ve İskan, Çalışma ve Sosyal Güvenlik ile Sanayi ve Ticaret Bakanları yürütür.

ÜLKEMİZCE ONAYLANAN ULUSLARARASI ÇALIŞMA ÖRGÜTÜ (ILO) SÖZLEŞMELERİ

No:	Sözleşmenin Konusu	Türkiye Onay Tescil Tarihi	ILO Kabul Tarihi
2	İşsizlik	14.07.1950	1919
11	Tarım İşçilerinin Dernek Kurma Hakları	29.03.1961	1921
14	Sınai Müesseselerinde Hafta Tatili	27.12.1946	1921
15	Terimci ve Ateşçilerin Asgari Yaşı	29.09.1959	1921
26	Asgari Ücret Tespit Usulleri	29.01.1975	1928
29	Cebri Çalıştırma	30.10.1998	1930
34	Ücretli İş Bulma Büroları (2)	27.12.1946	1933
42	Meslek Hastalıklarının Tazmini	27.12.1946	1934
45	Yer Altı İşlerinde Kadınların Çalıştırılması	21.04.1938	1935
58	Deniz İşkolunda Çalıştırılacak Çocukların Asgari Yaş Hadleri (3)	29.09.1959	1936
59	Sanayi İşlerinde Çalıştırılacak Çocukların Asgari Yaş Haddi(4)	12.07.1993	1937
77	Gençlerin Tıbbi Muayenesi	02.11.1984	1946
80	Sözleşmelerin Son Maddelerinin Değiştirilmesi	13.07.1949	1946
81	Sanayi ve Ticaretle İş Teftişi	05.03.1951	1947
87	Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunması	12.07.1993	1948
88	İş ve İşçi Bulma Servisleri Kurulması	14.07.1950	1948
94	Amme Makamı Tarafından Yapılan Mukavelelere Konulacak Çalışma Şartları	29.03.1961	1949
95	Ücretin Korunması	29.03.1961	1949
96	Ücretli İş Bulma Büroları(5)	23.01.1952	1949
98	Teşkilatlanma ve Toplu Müzakere Hakkı	23.01.1952	1949
99	Tarımda Asgari Ücret Tespit Usulleri	23.06.1970	1951
100	Eşit İşe Eşit Ücret	19.07.1967	1951
102	Sosyal Güvenliğin Asgari Normları(6)	29.01.1975	1952
105	Cebri Çalıştırmanın İlgasıP	29.03.1961	1957
111	İş ve Meslekte Ayrımcılık	19.07.1967	1958
115	İşçilerin İyonizan Radyasyondan Korunması	15.01.1968	1960
116	Sözleşmenin Nihai Maddelerinin Değiştirilmesi	02.09.1968	1961
118	Vatandaşlarla Vatandaş Olmayan Kimselere Sosyal Güvenlik Konusunda Eşit Muamele Yapılması(7)	25.06.1974	1962
119	Makinelerin Gerekli Korumayucularla Teçhizi	13.11.1967	1963
122	İstihdam Politikası	13.12.1977	1964
123	Yeraltı Madenlerinde İşe Alınmada Asgari Yaş	08.12.1992	1965

127	Tek İşçinin Taşıyabileceği Yükün Azami Ağırlığı	13.11.1975	1967
135	İşletmelerde İşçi Temsilcilerinin Korunması	12.07.1993	1971
138	Asgari Yaş(8)	30.10.1998	1973
142	İnsan Kaynaklarının Değerlendirilmesinde Mesleki Eğitim ve Yönlendirmenin Yeri	12.07.1993	1975
144	Uluslararası Çalışma Normları Uygulamasının Geliştirilmesinde Üçlü Danışma	12.07.1993	1976
151	Kamu Hizmetinde Örgütlenme Hakkının Korunması ve Çalışma Koşullarının Belirlenmesi İşlemleri	12.07.1993	1978
158	İş İlişkilerinin İşveren Tarafından Sona Erdirilmesi	04.01.1995	1982
159	Sakatların Mesleki Rehabilitasyon ve İstihdamı	26.06.2000	1983
182	Çok Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi	25.01.2001	1999

(1) : 138 sayılı Sözleşmenin onaylanması nedeniyle 30.10.1998 tarihinde ülkemiz tarafından feshedilmiştir.

(2) : 96 sayılı Sözleşmenin onaylanması nedeniyle 23.01.1952 tarihinde ülkemiz tarafından feshedilmiştir.

(3) : 138 sayılı Sözleşmenin onaylanması nedeniyle 30.10.1998 tarihinde ülkemiz tarafından feshedilmiştir.

(4) : 138 sayılı Sözleşmenin onaylanması nedeniyle 30.10.1998 tarihinde ülkemiz tarafından feshedilmiştir.

(5) : Türkiye III Bölüm hükümlerini kabul etmiştir.

(6) : II,III,IV,V,VI,VIII,IX,ve X. bölümler onaylanmıştır. Sözleşmenin 1. madde 3. paragrafı gereğince, Hükümet II. ve VIII. bölümlerden doğan yükümlülükleri 9 d) ve 48 c) maddelerinde belirtilen geçici aykırı hükümler saklı kalmak kaydıyla kabul eder.

(7) : a)'dan g)'ye kadar (g dahil) olan sigorta kolları (8) : Asgari yaş 15 olarak belirlenmiştir.

Bazı Ülkelerde Aylık Asgari Ücret ve GSMH

Ülkeler	Asgari Ücret	Kişi Başına Nilli Gelir (\$)
İspanya	511	12.200
Fransa	1.258	24.600
Almanya	1.100	25.179
Danimarka	2.040	28.245
Belçika	1.405	21.765
Hollanda	1.306	21.536
Avusturya	1.845	24.823
İtalya	1.800	17.900
İngiltere	950	14.471
Lüksemburg	1.600	27.611
Yunanistan	540	12.000
Portekiz	353	11.700
Türkiye	110	2.200

Türkiye ve AB Ülkelerinde Sosyal Güvenlik Harcamalarının GSMH'ya oranı (%)

Ülkeler	Oran (%)	Ülkeler	Oran (%)
İsveç	34,8	İngiltere	27,7
Danimarka	33,6	İtalya	24,8
Finlandiya	32,1	İspanya	22,4
Lüksemburg	32,1	Portekiz	21,6
Hollanda	30,9	Yunanistan	23,3
Fransa	30,8	İrlanda	18,9
Almanya	30,5	AB Ortalaması	28,7
Belçika	30,0	Türkiye	6,8
Avusturya	29,5		

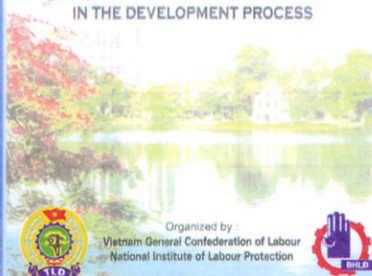
Türkiye ve Bazı Ülkelerde Sosyal Güvenliğin Bütçe İçindeki Payı

Ülkeler	Oran (%)	Ülkeler	Oran (%)
Nikaragua	16,3	Güney Kore	10,0
Gana	7,0	İspanya	39,0
Mısır	10,4	Y. Zelanda	37,7
Bolivya	15,3	Kanada	40,6
Bulgaristan	30,7	İsveç	50,1
Paraguay	15,6	Hollanda	37,4
Tunus	14,1	Avusturya	45,4
Panama	22,4	ABD	28,5
Meksika	21,0	Almanya	45,3
Brezilya	30,6	Japonya	37,5
Uruguay	58,4	İsviçre	46,0
Yunanistan	14,2	Türkiye	3,1

The First Announcement

Vietnam APOSHO 18

OCCUPATIONAL SAFETY AND HEALTH,
PROTECTION FOR THE MANPOWER RESOURCES
IN THE DEVELOPMENT PROCESS

Organized by:
Vietnam General Confederation of Labour
National Institute of Labour Protection

Date
October, 8 - 10, 2002

Venue
Melia Hanoi Hotel
Hanoi, Vietnam

Neue Qualität der Arbeit
New Standards at Work

a

Gesundheit • Produktsicherheit • Verbraucherschutz
Health • Product Safety • Consumer Protection

Arbeitsschutz
16.10.2002
Kongress
Fachmesse
16. - 18.10.2002
ICC + Messe
Berlin

Sicherheit Gesundheit Umweltschutz

90th Annual
Congress & Expo
San Diego

October 4-11, 2002
Expo: October 7-9, 2002
www.congress.nsc.org

National Safety Council
Prepared Today for a Safer Tomorrow

WORKINGONSAFETY.NET

International
Network on
the Prevention of
Accidents &
Trauma at Work

Programme
Inaugural Conference
3-6 September 2002
In Elsinore - Denmark

The Danish EU Presidency 2002
Scientific Committee on Accident Prevention, ICAP

FORMALDEHYD

 Hızlı Acil Servis 112	 Polis 155
 İtfaiye 110	 Jandarma 156

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü

monü Bulvarı No: 42 Emek / ANKARA
Tel : (0312) 215 50 21 • Fax : (0312) 215 50 28
e-mail : calisag@tr.net / calisag@calisma.gov.tr
<http://www.calisma.gov.tr>

arak bir çok
nabilir ideal
gildir. Belki
nir

112

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü

Adres : (0312) 215 80 21 • E-mail : calistsg@calisma.gov.tr
 E-posta : calistsg@calisma.gov.tr / calistsg@calisma.gov.tr
 Web : <http://www.calisma.gov.tr>

olabilir.
belirlenmesi
eğitim görmüş kiş
omurgadak

...Günümüzde kan
iş süreci de göz
yapılabilmekte
işlemlerinde b
-Etiler taşın

edimelerdir.
- Kaldırı
seğilayaca
taşıma işi
- Beld

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü

e-man http...

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ DERGİSİ

MAKALE YAZIM KURALLARI

İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi'nde yayınlanması istemiyle gönderilecek olan yazılarda aşağıdaki kurallara uyulmalıdır:

1-Gönderilecek makaleler, iş sağlığı ve güvenliği alanı ile doğrudan veya dolaylı ilgili, orijinal araştırma veya derleme şeklinde olmalıdır. Yazının başka bir yerde yayınlanıp yayınlanmadığı belirtilmelidir.

2-Makalelerin başlığı metne uygun, kısa ve açık ifadeli olmalı, büyük harflerle ve koyu karakterde yazılmalı ve satır ortalanmalıdır.

3-Yazar ad ve soyadları başlığın altına konulmalı, unvan ve adresler soyadın son kısmında üst indis şeklindeki bir veya daha çok (*) ile sayfanın alt bölümündeki çizgi altına yerleştirilmelidir.

4-Yazılar, A-4 kağıdının tek yüzüne, üstten ve sol yandan 4'er cm, sağ yandan ve alttan 2'şer cm bırakılarak yazılmalıdır. Yazımda Microsoft Word programı kullanılmalı, Times New Roman fontunda 12 punto ile yazılmalı ve basılmış bir adet makale ile birlikte makalenin kaydedildiği diskette de gönderilmelidir.

5-Makale en az 2, en çok 6 sayfa olmalıdır. Satır aralarında 1.5 boşluk bırakılmalıdır.

6-Şekil, tablo ve grafikler makale içine yerleştirilmeli, şekil ve grafiklerin numara ve başlığı alt kısma, tabloların ise üst kısma yerleştirilmelidir. Şekil ve grafikler bilgisayar ile çizilmemiş ise aydınlatma çini mürekkebi ile çizilmelidir.

7-Kaynaklar, konu içinde üst indis numara şeklinde verilmeli, makale sonunda aynı numara sırasıyla düzenlenmelidir.

8-Yazıların ilmi ve hukuki sorumluluğu tamamen yazar(lar)ına aittir. Gönderilen yazıların doğrudan veya bazı düzeltmeler yapılarak yayınlanmasına veya yayınlanmamasına Yayın Kurulu'nca karar verilir.

9-Gönderilen yazılar yayınlanıp yayınlanmamasına bakılmaksızın yazar(lar)a geri verilmez. Ancak, Yayın Kurulu'nun görüşü doğrultusunda yeniden düzenlenmesi söz konusu olduğunda yazar(lar)ına gönderilir.

DUYURU

1-İşçi Ücretlerinden Ceza Olarak Kesilen Paralar, T.C. Ziraat Bankası Ankara Merkez Şubesi nezdindeki **30401/276505 No'lu** hesaba yatırılacaktır.

2-Genel Müdürlüğümüz İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Merkezi (İSGÜM) Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü bünyesinde faaliyet göstermekte olan matbaamız, her türlü yayın, kitap, dergi ve bülten basım işlerini ücreti karşılığında yerine getirecektir.

İlgili tüm özel ve tüzel kişilere önemle duyurulur.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

<http://www.calisma.gov.tr>

